

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Miquel Berga

Separacions

En una tendra i melancòlica cançó dels genials Els Amics de les Arts es parla d'una separació. La noia, ai, se'n va a Reykjavík i el noi li desitja sort i avalua la situació amb *fair-play*. Està trist, és clar, però afronta la feina d'inventari, el repartiment inevitable de les coses que, un dia, havien estat de tots dos: "Jo em quedo les pel·lis d'en Kurosawa i tu els discos d'en Lou Reed / tu la màquina del cafè perfecte i jo aquell wok tan ben parit...". El dol intangible de les separacions es materialitza en determinats objectes. M'ho confirma la Tamara, una noia criada en un país de l'est, filla de pares lletraferits. Quan els pares es van separar aquella noia tan llegidora es va trobar amb dificultats inesperades. Per poder llegir l'obra completa de Proust havia d'anar d'una casa a l'altra perquè el primer volum va quedar a ca la mare i el segon, a cal pare. La Tamara es va adonar aviat que les separacions, com tantes coses a la vi-

La Tamara es va adonar aviat que les separacions, com tantes coses a la vida, també tenien un punt de tragicomèdia

da, també tenien un punt de tragicomèdia. Ho va experimentar amb el cas de Shakespeare: la mare s'havia quedat les tragèdies i el pare les comèdies. A partir d'aquí, quan llegia a ca la mare, plorava, i quan llegia a cal pare, reia. A la literatura tot s'hi val, pensava. Les posicions morals no hi són rígides i un mateix autor pot escriure en clau tràgica o còmica. Aquestes experiències de lectura complementàries, a casa d'una o de l'altre, li van donar una perspectiva nova sobre el món: tot es defineix per relació o contrast, un gènere per oposició a un altre. I és així com la Tamara va iniciar un interès per la literatura comparada que no l'ha abandonat mai. La separació dels pares va ser un esquinçament, però ara la veu, em confessa, com l'inici d'una visió decisiva per a la seva formació, una manera d'entendre que el món només s'explica a còpia de realitats oposades, de relacions binàries, d'històries complementàries. Des de llavors sap molt bé que les obres de Shakespeare només són *completes* si contenen tragèdia i comèdia.

La vinyeta

Fer

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Incerta glòria

Un dia de fa moltíssims anys l'escriptor Joaquim Casas, que era sentenciosos escrivint i parlant, em va aturar pel carrer i em va dir: "Per escriure novel·les s'ha d'haver viscut una guerra." Primer vaig pensar que exagerava, però després vaig fer repàs. Gairebé tots els novel·listes i també poetes catalans del XX, els més brillants, els que van fer que Joan Triadú afirmés que aquell segle és "el segle d'or" de la literatura catalana, van viure una guerra, la civil, que quan no els va obligar a combatre-hi els va fer exiliar, externament o interiorment: Mercè Rodoreda, Joan Sales, Xavier Benguerel, Joan Oliver i tota la Colla de Sabadell, Salvador Espriu... M'aturo i me'n deixo. Si de Catalunya passem als Estats Units, i seguint la tesi del meu confident aquell dia al carrer, el nivell sostingut de la novel·lística es deu explicar perquè aquell país sempre ha tingut una guerra per rosegar i pair i on enviar els soldats. I quan els seus escriptors no tenien una guerra a mà, se la buscaven, com Hemingway o Orwell a Espanya. S'ha d'entendre l'asseveració de Ca-

“Per escriure novel·les s'ha d'haver viscut una guerra

sas: qui diu una guerra diu situacions extremes que posen al descobert els replecs de la condició humana, el combustible de les novel·les. Que visqui i duri la pau, però les narracions catalanes del XXI es ressenten del dèficit de conflagracions. Els anys de prosperitat no han donat una Colometa, un Soleràs, una Antígona... Però tampoc la misèria moral i material d'ara, i això és més greu. Ni el procés independentista, amb tot el seu espectacle humà...

Tot això ve a tomb per l'adaptació al cine d'*Incerta glòria*, la gran novel·la de la guerra civil, a la qual Joan Sales, que en va ser combatent, va dedicar

tota la vida. Sales es va explicar la guerra a la llum de l'existencialisme torturat dels anys cinquanta i seixanta i de les discussions del Concili. Els autors de la pel·lícula han prescindit de filosofies i d'alguns personatges i s'han limitat a l'acció dels primers capítols. L'esporgada i les alteracions han reduït l'èpica d'*Incerta glòria* a un melodrama d'efectismes emocionals situat a l'estepa d'Aragó sota l'observació i implicació forçada d'uns nois de Barcelona. El resultat suggereix una teoria que Sales no havia calculat: i si la guerra civil no va ser res més que un drama rural, l'enfrontament a canones entre Manelic i Sebastià, el pastor i l'"amo de tot" de *Terra Baixa*? O una *Bernarda Alba*. Sabem que és la guerra perquè els homes van vestits de soldats. No hi surt cap combat. Potser per pudor: es pot filmar la guerra sense haver viscut una guerra?

Jo em vaig quedar molt tranquil perquè no entrava en els meus càlculs escriure novel·les, però Joaquim Casas, que també era periodista i havia lluitat al front, va afegir: "Per escriure als diaris, també."